

Wie is verantwoordelijk voor kosten uitvaart?

3 maart 2015

Vraag nummer: 41718

Geachte heer van der Putten,

In uw rubriek kom ik regelmatig vragen tegen over mensen die (ongewild) de kosten voor de begrafenis van een familielid of ex-echtgenoot moeten betalen omdat er onvoldoende geld in de erfenis zit. Ik vroeg me nu af, hoe ver gaat dit. Dat je de kosten van de begrafenis van ouders, broers/zussen en kinderen moet betalen kan ik me voorstellen, maar kan het ook gebeuren dat je ineens de rekening gepresenteerd krijgt van een overleden achterachterneef waarvan je niet eens van het bestaan wist? Of dat de ouders van een inmiddels overleden ex-echtgenoot de rekening voor de andere echtgenoot krijgen? (u schreef eerder dat ex-echtgenoten de rekening gepresenteerd kunnen krijgen, dus ook de ouders?). Oke, ik geef toe dat het een beetje een theoretische vraag is, maar toch, het zal je gebeuren dat je ineens de rekening gepresenteerd krijgt.

Met vriendelijke groet, Mirjam

Antwoord:

Geachte mevrouw,

Je kunt ruwweg 3 personen of groepen van personen onderscheiden die de uitvaart moeten betalen:

1) De opdrachtgever van de uitvaart. Hij of zij mag uiteraard verrekenen met de nalatenschap, maar als die onvoldoende is, is hij/zij contractueel gebonden aan de uitvaartverzorger en moet hij/zij zelf bijleggen.

2) De erfgenamen. De opdrachtgever als bedoeld onder 1) behoort meestal tot de erfgenamen.

3) Een groep bloed- en aanverwanten. Zij zijn soms erfgenamen, soms ook niet.

Als zij geen opdrachtgever zijn, zijn ze toch aanspreekbaar. Als de gemeente - als niemand anders opdrachtgever is - de uitvaart verzorgt en betaalt, kan de gemeente de kosten op deze mensen verhalen. Een ander dan de gemeente kan de kosten niet verhalen op bloed- en aanverwanten die geen erfgenaam zijn.

Deze laatste groep mensen die uiteindelijk aanspreekbaar zijn voor de kosten van lijkbezorging van een (ex)familielid, staat in de wet genoemd (artikel 392 e.v. Boek 1, Burgerlijk Wetboek).

Het zijn de ouders, kinderen en behuwd kinderen, schoonouders en stiefouders, maar zij komen pas aan bod nadat de echtgenoot of geregistreerd partner aan zijn of haar jas is getrokken.

Er gelden nog wat uitzonderingen en beperkingen. Ook de natuurlijke vader van een kind en de levensgezel van de moeder, die zelf niet de verwekker is maar wel instemde met de daad die de verwekking tot gevolg had (het Burgerlijk Wetboek is allesbehalve saai, zoals u ziet), zijn aanspreekbaar. U kunt het zelf nalezen; deze wet is op verschillende plaatsen op internet te vinden.

Het is denkbaar dat je als achterachterneef de rekening van een uitvaart gepresenteerd krijgt. Maar dan krijg je die niet als bloed- of aanverwante als bedoeld in artikel 392 en volgende. Dan krijg je die als erfgenaam. Het aangename daarvan is dat er dan meestal nog iets overschiet. Als er niets overschiet en de erfgenaam zou moeten bijleggen, kan hij de erfenis verwerpen. Datzelfde geldt ook voor erfgenamen die geen enkele familierelatie met de overledene hadden.

In sommige gevallen kunnen familieleden die afstand doen van de erfenis toch aanspreekbaar zijn. Stel: 2 broers regelen samen de uitvaart van de langstlevende ouder. De ene broer (Jan) tekent de opdracht aan de uitvaartondernemer, de ander (Karel) niet. Het blijkt dat de nalatenschap negatief is en nu willen de broers de erfenis verwerpen. Jan is dan gebonden om de rekening van de uitvaartondernemer te betalen, als formele opdrachtgever. Maar, nu de uitvaart feitelijk in overleg met Karel is geregeld en beide broers een emotioneel en financieel even groot belang hebben en hun familierechtelijke betrekking tot hun vader of moeder even groot is, heeft Karel daar in feite toch medeverantwoordelijkheid voor genomen. En dan kan Jan zijn broer aansprakelijk houden voor het betalen van de helft van de kosten.

Het zou te gemakkelijk zijn als Karel onder de kosten uit zou kunnen komen door te stellen dat hij niet getekend heeft en de erfenis heeft verworpen. Als 'de Karels van deze wereld' daar zo makkelijk onderuit zou kunnen komen, zouden veel kinderen niet het risico (moeten) nemen om de opdracht voor de uitvaart te tekenen. Dat is maatschappelijk ongewenst. En onbillijk ten opzichte van het kind dat als eerste de verantwoordelijkheid neemt.

Ex-echtgenoten moesten vroeger soms de uitvaartkosten van hun ex-partner betalen, maar hun ouders niet. Omgekeerd hoeven ex-echtgenoten ook niet de uitvaartkosten van hun voormalige schoonouders te betalen. Wel is een schoonzoon of schoondochter tijdens huwelijk verplicht bij te dragen aan de kosten van de uitvaart van de schoonouders.

Met vriendelijke groet,
mr W.G.H.M. van der Putten